

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

КУРСОВА РОБОТА (ПРОЕКТ)

З дисципліни «Основи підприємницької діяльності»

на тему: «Підприємництво як вид господарської діяльності»

Студента Бойка
Олександра Олександровича
Курсу III
групи: ТУбц-8-23-Б1М
(4,63дс)
напряму Менеджмент
спеціалізація -
Керівник: Шовкова Галина
Василівна, викладач
Оцінка: _____
Національна шкала _____
Кількість балів _____ ECTS _____

Члени комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

м. Київ-2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА ЯК СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	5
1.1. Сутність поняття «підприємство» та його економіко-правові характеристики.....	5
1.2. Класифікація підприємств за формами власності, розмірами та видами діяльності.....	7
1.3. Функції та роль підприємств у ринковій економіці.....	11
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОБРАНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	16
2.1. Загальна характеристика підприємства (організаційно-правова форма, вид діяльності, ринок).....	16
2.2. Аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства.....	17
2.3. Фінансовий стан підприємства (дохід, витрати, прибуток, рентабельність).....	20
2.4. Оцінка конкурентоспроможності та позиції підприємства на ринку.....	22
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	25
3.1. Виявлені проблеми функціонування підприємства.....	25
3.2. Прогноз економічних результатів від запропонованих змін.....	28
ВИСНОВКИ.....	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	34

ВСТУП

У сучасних умовах розвитку ринкової економіки підприємства виступають ключовими елементами економічної системи, забезпечуючи виробництво товарів і послуг, створення робочих місць, впровадження інновацій та формування доходів держави.

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що ефективне функціонування підприємств безпосередньо впливає на економічну стабільність країни та здатність суб'єктів господарювання успішно конкурувати на внутрішньому та зовнішньому ринках. Як зазначає відомий вітчизняний економіст В.І. Петров, «підприємство є центральною ланкою ринкової економіки, що інтегрує ресурси, організаційні структури та технології для досягнення економічного результату» (Петров, 2018). Це підкреслює важливість комплексного вивчення підприємств та факторів, що визначають їх ефективність і розвиток.

Метою дослідження є всебічне вивчення діяльності підприємства як економічного суб'єкта, аналіз його виробничо-господарської та фінансової діяльності, визначення проблем функціонування та розробка пропозицій щодо підвищення ефективності. Для досягнення цієї мети були поставлені такі завдання: охарактеризувати поняття «підприємство» та його економіко-правові характеристики; дослідити класифікацію підприємств за формами власності, розмірами та видами діяльності; проаналізувати правові засади функціонування підприємств в Україні; оцінити фінансовий стан та конкурентоспроможність підприємства; виявити проблеми його діяльності та спрогнозувати економічні результати від впровадження запропонованих змін.

Об'єктом дослідження виступає підприємство як суб'єкт господарської діяльності, а предметом — економічні та організаційно-правові аспекти його функціонування, фінансового стану та розвитку конкурентоспроможності.

Методологія дослідження базується на системному підході і включає методи аналізу та узагальнення, порівняння, економічного та фінансового аналізу, прогнозування, а також SWOT-аналіз для оцінки сильних та слабких сторін підприємства і визначення напрямів його вдосконалення.

Інформаційна база дослідження включає нормативно-правові документи України, зокрема Закон «Про підприємства», наукові праці вітчизняних і зарубіжних авторів з економіки та менеджменту, статистичні дані, звітність підприємств і матеріали аналітичних досліджень.

Структура роботи складається зі вступу, теоретичного розділу, де розкривається сутність підприємства, його функції, класифікація та правові аспекти діяльності; аналітичного розділу, що містить загальну характеристику підприємства, аналіз виробничо-господарської та фінансової діяльності, оцінку конкурентоспроможності; розділу щодо виявлених проблем і прогнозу економічних результатів від запропонованих змін; та висновку, у якому підведено підсумки дослідження і сформульовано рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності підприємства.

Таким чином, проведене дослідження дозволяє комплексно оцінити діяльність підприємства, виявити основні проблеми, визначити потенційні резерви розвитку та розробити ефективні заходи для підвищення його конкурентоспроможності та фінансової стабільності.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА ЯК СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. 1. Сутність поняття «підприємство» та його економіко-правові характеристики

Підприємство є центральною ланкою господарського механізму будь-якої держави, оскільки саме на його рівні відбувається безпосереднє створення матеріальних благ, товарів і послуг, необхідних для задоволення суспільних потреб[1]. Його діяльність забезпечує наповнення бюджету, створення робочих місць, підвищення рівня життя населення та загальний економічний розвиток країни. У сучасних умовах ринкової економіки підприємство виступає самостійним суб'єктом господарювання, який функціонує на засадах комерційного розрахунку, самофінансування й економічної відповідальності за результати власної діяльності. Основною метою його існування є отримання прибутку шляхом ефективного використання наявних ресурсів і раціональної організації виробництва.

Підприємство можна охарактеризувати як економічно самостійну, організаційно відокремлену структуру, яка постійно здійснює виробничу, наукову, комерційну або іншу діяльність з метою одержання прибутку. Воно є місцем, де поєднуються основні фактори виробництва — праця, капітал, земля та підприємницька ініціатива, що у сукупності створюють матеріальні або нематеріальні цінності. З економічного погляду підприємство — це окрема господарська одиниця, яка самостійно планує та реалізує свою діяльність, несе повну відповідальність за результати роботи та прагне досягти економічного ефекту. Його функціонування залежить від умов ринкового середовища, рівня конкуренції, попиту на продукцію, ефективності управління й здатності адаптуватися до змін[3].

Ключовим економічним завданням підприємства є отримання прибутку, який виступає джерелом подальшого розвитку, розширення виробництва, впровадження інновацій і соціальних гарантій для працівників. Підприємство є не лише виробничим осередком, а й самостійним економічним агентом, який взаємодіє з державою, контрагентами, банками та споживачами.

З юридичної точки зору підприємство визначається як самостійний суб'єкт господарювання, наділений правами юридичної особи[1]. Воно має відокремлене майно, може виступати учасником цивільно-правових відносин, укласти угоди, набувати права та нести зобов'язання.

Згідно чинного законодавства України, підприємство створюється для систематичного здійснення господарської діяльності з метою задоволення суспільних та особистих потреб. Правосуб'єктність підприємства передбачає його правоздатність і дієздатність, тобто здатність від свого імені набувати права, нести відповідальність та виступати стороною у судових справах.

Правовий статус підприємства визначається його статутом, у якому закріплено основні напрями діяльності, внутрішню структуру управління, права та обов'язки керівництва, порядок розподілу прибутку, а також відповідальність за зобов'язаннями.

Підприємство має власну систему управління, печатку, банківські рахунки, товарний знак, може створювати філії та представництва. Його діяльність має систематичний характер, що означає постійне здійснення господарських операцій, а не одноразові дії.

Важливою рисою підприємства є майнова відокремленість і повна відповідальність за свої зобов'язання в межах належного йому майна. Організаційно-правова форма підприємства визначає особливості його управління, розподілу прибутку та рівня відповідальності власників[2].

В Україні найпоширенішими є приватні підприємства, товариства з обмеженою відповідальністю, акціонерні товариства, державні, комунальні та кооперативні підприємства. Кожна з цих форм має власні переваги та

специфіку діяльності. Наприклад, у товаристві з обмеженою відповідальністю засновники ризикують лише сумою своїх вкладів, тоді як у приватному підприємстві власник відповідає за борги всім своїм майном.

Поєднання економічної та правової сутності робить підприємство складним соціально-економічним організмом. З економічного боку воно забезпечує виробництво, інноваційний розвиток, підвищення продуктивності праці та формування національного доходу. З правового — діє в межах чинного законодавства, користується правовими гарантіями, несе юридичну відповідальність і підпорядковується державному контролю. Саме взаємодія цих двох аспектів забезпечує стабільність підприємницького середовища, створює умови для розвитку конкуренції та інвестиційної привабливості країни[13].

Отже, підприємство є багатофункціональним утворенням, що поєднує економічні, правові та соціальні риси. Його головне призначення полягає у забезпеченні процесу виробництва та реалізації товарів чи послуг, отриманні прибутку, задоволенні суспільних потреб і розвитку національної економіки. У ринкових умовах воно виступає не лише виробником, але й носієм економічної ініціативи, джерелом інновацій та основою соціально-економічного прогресу держави.

1.2. Класифікація підприємств за формами власності, розмірами та видами діяльності

Сучасна економіка ґрунтується на функціонуванні великої кількості підприємств, що відрізняються за формою власності, масштабом діяльності, організаційною структурою та призначенням. Для ефективного аналізу, управління та державного регулювання господарської діяльності важливим є системний підхід до класифікації підприємств. Вона дає змогу впорядкувати економічні суб'єкти за певними критеріями, що полегшує дослідження їхньої

ролі в економічній системі, особливостей правового статусу та принципів організації діяльності. Класифікація підприємств передбачає поділ їх на групи за спільними рисами або властивостями, що дозволяє визначити місце кожного підприємства в економічному просторі. Найчастіше підприємства поділяють за формами власності, розмірами та видами господарської діяльності. Саме ці критерії є базовими з точки зору законодавчого регулювання та економічної практики в Україні[9].

Форма власності є ключовою характеристикою, яка визначає, кому належить майно підприємства, хто здійснює управління та розпоряджається результатами діяльності. Відповідно до положень підприємницького кодексу України, розрізняють чотири основні форми власності: державну, комунальну, приватну та колективну. Окрім цього, можливе існування змішаних форм, коли майно підприємства належить суб'єктам різних форм власності.

Державні підприємства засновуються на базі державної власності та діють від імені держави. Вони виконують важливі соціально-економічні функції, часто мають стратегічне значення для країни, особливо в таких галузях, як енергетика, оборона, транспорт, зв'язок та освіта. Управління державними підприємствами здійснюють відповідні міністерства або державні агентства, а отриманий прибуток спрямовується до бюджету чи на розвиток виробництва.

Комунальні підприємства базуються на власності територіальних громад. Їх засновниками є місцеві ради або органи самоврядування. Основна мета таких підприємств — задоволення потреб населення певного населеного пункту або регіону. Це можуть бути підприємства житлово-комунальної сфери, міського транспорту, водопостачання, теплопостачання чи благоустрою.

Приватні підприємства створюються однією або кількома фізичними особами, які вкладають власний капітал у господарську діяльність. Такі підприємства відзначаються високим рівнем самостійності, гнучкості та

здатністю швидко адаптуватися до змін ринкових умов. Власники самостійно визначають напрями діяльності, систему управління, порядок розподілу прибутку та несуть ризики, пов'язані з фінансовими результатами.

Колективні підприємства формуються кількома засновниками, які поєднують свої ресурси для спільного ведення бізнесу. До них належать кооперативи, господарські товариства, акціонерні компанії, підприємства громадських організацій. Прибуток таких підприємств розподіляється між учасниками пропорційно до їхнього внеску в статутний капітал.

Змішані підприємства поєднують державну, приватну або іноземну власність. Вони створюються переважно у вигляді спільних підприємств чи акціонерних товариств із участю кількох партнерів. Такі структури відіграють важливу роль у розвитку міжнародного співробітництва, залученні іноземних інвестицій і впровадженні інноваційних технологій у виробництво[9].

Розмір підприємства має суттєве значення для оцінки його економічного потенціалу, кількості персоналу, рівня організації та обсягів виробництва. Згідно з чинним законодавством України, підприємства поділяються на малі, середні та великі.

Малі підприємства характеризуються невеликими фінансовими ресурсами, гнучкою структурою управління та обмеженою кількістю працівників. Закон визначає, що до малих належать підприємства, у яких середньооблікова чисельність працівників не перевищує 50 осіб, а річний дохід не перевищує 10 мільйонів євро. Перевагою таких підприємств є швидке реагування на потреби ринку, низькі адміністративні витрати та можливість впровадження інновацій.

Середні підприємства займають проміжне положення між малими та великими структурами. Їхня чисельність працівників коливається від 51 до 250 осіб, а річний дохід становить від 10 до 50 мільйонів євро. Вони відіграють важливу роль у формуванні стабільної економіки, забезпечуючи

зайнятість населення, розвиток регіонів та збалансовану взаємодію з великим і малим бізнесом.

Великі підприємства мають потужну матеріально-технічну базу, значні капіталовкладення та складну організаційну структуру управління. До них відносяться компанії, де працює понад 250 осіб, а річний дохід перевищує 50 мільйонів євро. Такі підприємства формують основу промислового потенціалу держави, забезпечують стабільність ринку праці та суттєво впливають на розвиток експортно орієнтованих галузей[9].

Тип діяльності визначає економічну роль підприємства у суспільному виробництві. За цим критерієм підприємства поділяються на виробничі, торговельні, фінансові, будівельні, транспортні, науково-дослідні, інформаційні та інші.

Виробничі підприємства займаються виготовленням матеріальної продукції. Вони функціонують у промисловості, аграрному секторі, будівництві та інших галузях. Головним завданням таких підприємств є створення товарів, необхідних для задоволення потреб суспільства чи інших підприємств.

Торговельні підприємства виступають посередниками між виробниками та споживачами, забезпечуючи рух товарів через оптову або роздрібну мережу. Їхня діяльність спрямована на організацію процесу продажу продукції, надання торговельних послуг і підтримання збалансованості попиту та пропозиції.

Фінансові підприємства функціонують у сфері грошового обігу. До них належать банки, страхові компанії, інвестиційні фонди, кредитні спілки, лізингові та факторингові організації. Їхня діяльність пов'язана з акумуляцією, розподілом та ефективним використанням фінансових ресурсів.

Транспортні підприємства забезпечують перевезення вантажів і пасажирів, створюючи матеріальну основу для функціонування економічних зв'язків між регіонами.

Будівельні підприємства здійснюють спорудження промислових і житлових об'єктів, реконструкцію споруд та виконують ремонтні роботи.

Науково-дослідні та інформаційні підприємства займаються розробкою нових технологій, консалтингом, аналітичною діяльністю та впровадженням інновацій. Вони відіграють дедалі важливішу роль у сучасній економіці, адже сприяють розвитку високотехнологічних секторів і підвищують конкурентоспроможність країни.

Підсумовуючи, можна зазначити, що класифікація підприємств є важливою складовою економічного аналізу, адже вона допомагає глибше зрозуміти структуру національної економіки, її потенціал та напрями розвитку. Розмежування підприємств за формами власності, розмірами та видами діяльності дозволяє визначити особливості їх функціонування, взаємодії та впливу на економічні процеси.

1.3. Функції та роль підприємств у ринковій економіці

У структурі сучасної ринкової економіки підприємства відіграють провідну роль, адже саме вони забезпечують виробництво товарів і надання послуг, створюють матеріальні та нематеріальні цінності, формують фінансові потоки, а також сприяють зайнятості населення[4].

Підприємства є основною ланкою економічної системи, через яку реалізується взаємодія між виробництвом, споживанням і розподілом ресурсів. Без їхньої активної діяльності функціонування ринку, розвиток конкуренції та економічне зростання держави є неможливими. Головна місія підприємства в ринковому середовищі полягає у створенні продукції або послуг, які відповідають потребам суспільства.

Саме підприємства виступають базовими виробниками матеріальних благ, формуючи основу національного продукту та забезпечуючи розвиток усіх секторів економіки. Їхня діяльність не лише задовольняє споживчий

попит, а й створює нові робочі місця, сприяє підвищенню рівня добробуту громадян і розвитку інноваційних процесів.

Саме функції характеризують і описують діяльність підприємства.

Функції підприємства можна поділити на виробничу, економічну, соціальну та інноваційну, як показано в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Категорії функцій підприємства

№	Категорія функцій	Приклади функцій
1	Виробнича	Виробництво продукції, виконання робіт, надання послуг.
2	Економічна	Задоволення потреб споживачів, забезпечення конкурентоспроможності, впровадження досягнень науки і техніки, отримання прибутку.
3	Соціальна	Формування колективу, поліпшення умов праці, забезпечення соціального захисту працівників.
4	Інноваційна	Впровадження нових технологій, розробка нових продуктів і послуг.

Однією з ключових є виробнича функція підприємства, сутність якої полягає у перетворенні ресурсів — природних, трудових, фінансових та інформаційних — у кінцевий продукт. Підприємства здійснюють організацію виробничого процесу, координують діяльність працівників, застосовують технічні й технологічні новації, щоб забезпечити ефективне використання наявних ресурсів. Саме ця функція забезпечує безперервність виробничого циклу, збільшення обсягів виробництва та розвиток промислового потенціалу країни[3].

Не менш важливою є економічна функція підприємства, що відображає його роль у формуванні та розподілі національного доходу. Підприємства створюють додану вартість, частина якої перетворюється на прибуток, заробітну плату працівників, податкові надходження до бюджету та інвестиції у виробництво. Завдяки цьому вони виступають основними

джерелами наповнення державного бюджету, стимулюють розвиток фінансової системи та забезпечують економічну стабільність[10].

Важливу роль у діяльності підприємства відіграє соціальна функція. Вона полягає у забезпеченні населення робочими місцями, створенні сприятливих умов праці, наданні соціальних гарантій, професійному розвитку працівників. Через виконання цієї функції підприємства сприяють зниженню рівня безробіття, покращенню соціального клімату в суспільстві та підвищенню якості життя громадян. Крім того, багато сучасних підприємств реалізують соціальні програми, спрямовані на підтримку освіти, культури, охорони здоров'я та екології.

Значне місце у сучасній економіці посідає інноваційна функція підприємства, адже саме воно є головним носієм науково-технічного прогресу. Інноваційна діяльність включає розробку й впровадження нових технологій, удосконалення виробничих процесів, оновлення асортименту продукції, підвищення її якості. Завдяки цьому підприємства забезпечують зростання продуктивності праці, зниження витрат, підвищення конкурентоспроможності, а також сприяють технологічній модернізації економіки в цілому.

Ще однією важливою складовою діяльності є регулятивна функція. Вона проявляється у тому, що підприємства впливають на формування ринкових відносин, структуру попиту та пропозиції, рівень цін, розвиток галузей і територій. Їхня діяльність створює взаємозв'язки між виробниками, постачальниками, споживачами та державними структурами, формуючи єдину економічну систему. Через цей механізм забезпечується саморегулювання ринку та підтримується рівновага між виробництвом і споживанням.

Сучасні підприємства виконують і екологічну функцію, яка набуває особливої ваги в умовах глобальних викликів, пов'язаних із забрудненням довкілля. Ця функція полягає у впровадженні екологічно безпечних технологій, утилізації відходів, раціональному використанні природних

ресурсів, мінімізації шкідливого впливу на навколишнє середовище. Дотримання екологічних стандартів стає невід'ємною частиною корпоративної культури та показником соціальної відповідальності бізнесу.

Важливе значення має також організаційно-управлінська функція підприємства, спрямована на забезпечення ефективної координації всіх процесів. Вона охоплює планування, мотивацію, контроль, облік, аналітику та стратегічне управління. Ефективне виконання цієї функції дозволяє підприємству оперативно реагувати на зміни ринкової кон'юнктури, підвищувати конкурентоспроможність і стабільність діяльності[5].

Серед інших варто виділити інвестиційну функцію, яка полягає у залученні, накопиченні та використанні капіталу для розширення виробництва, технічного оновлення та впровадження інновацій. Інвестиції підприємств стимулюють розвиток національної економіки, сприяють підвищенню рівня зайнятості та створенню нових галузей виробництва.

Активна інвестиційна політика підприємств формує передумови для довгострокового економічного зростання. В умовах ринкової економіки підприємства також виконують конкурентну функцію. Вони змагаються між собою за споживача, за якість товарів і послуг, за ефективність використання ресурсів. Саме конкуренція змушує підприємства підвищувати рівень якості, оптимізувати виробничі процеси, зменшувати витрати й впроваджувати нові технології.

Таким чином, підприємства є рушійною силою розвитку конкурентного ринку та стимулом для економічного прогресу. Підприємства беруть участь і в реалізації державної економічної політики, адже через їхню діяльність держава здійснює регулювання макроекономічних процесів. Вони є головними платниками податків, формують бюджетні надходження, беруть участь у програмах розвитку інфраструктури, підтримують експортну діяльність.

Таким чином, підприємства виступають посередниками між державою та ринком, забезпечуючи реалізацію економічних і соціальних стратегій. Роль підприємств у ринковій економіці виходить далеко за межі виробництва. Вони впливають на соціальний розвиток, структуру ринку праці, інвестиційну активність, науково-технічний прогрес і екологічну ситуацію. Їхня діяльність забезпечує стабільність грошового обігу, формує ринкову інфраструктуру, сприяє розвитку малого та середнього бізнесу. Без активного функціонування підприємств неможливо говорити про ефективне функціонування ринку як системи саморегулювання[13].

У підсумку можна зробити висновок, що підприємства виконують багатогранні функції, які охоплюють економічну, соціальну, інноваційну, організаційну, екологічну та інвестиційну сфери. Вони є основою економічної системи держави, забезпечують виробництво благ, створення робочих місць, реалізацію інновацій, наповнення бюджету, а також впливають на розвиток суспільства загалом. Саме від ефективності діяльності підприємств залежить конкурентоспроможність національної економіки, її здатність до зростання та інтеграції у світовий економічний простір. Не маленьку роль відіграють також гарно організований менеджмент, розробка оптимального бізнес-плану, інноваційна політика підприємства та кваліфікованість кадрів.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОБРАНОГО ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Загальна характеристика підприємства (організаційно-правова форма, вид діяльності, ринок)

ТОВ «Рошен» є одним із провідних виробників кондитерської продукції в Україні та за її межами. Підприємство було створене на базі Київської кондитерської фабрики та об'єднує кілька виробничих підрозділів у різних регіонах країни. Організаційно компанія функціонує як товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ), що дозволяє чітко розподіляти управлінські функції, обмежує відповідальність власників та дає змогу залучати додаткові інвестиції для розвитку бізнесу.

Головним напрямом діяльності компанії є виробництво різноманітної кондитерської продукції, до якої входять шоколад, цукерки, вафлі, печиво та торти. Підприємство поєднує традиційні методи виробництва із сучасними автоматизованими технологічними лініями, що підвищує продуктивність, зменшує відсоток браку та забезпечує стабільну якість продукції. Крім того, компанія активно впроваджує інноваційні рішення у виробництві та пакуванні продукції, дотримуючись стандартів екологічної безпеки.

Продукція ТОВ «Рошен» реалізується як на внутрішньому ринку України, так і за кордоном, зокрема в країнах Європи та СНД. На внутрішньому ринку компанія співпрацює з великими торговельними мережами, фірмовими магазинами та роздрібними точками. Значна частина продажів припадає на експорт, що свідчить про високий рівень конкурентоспроможності продукції та сильну позицію бренду на міжнародному ринку. Основними споживачами є масовий сегмент покупців, гуртові клієнти та дистриб'ютори.

Таблиця 2.1.

Загальна характеристика ТОВ «Рошен»

Параметр	Характеристика
Повна назва підприємства	Товариство з обмеженою відповідальністю «Рошен»
Організаційно-правова форма	ТОВ (товариство з обмеженою відповідальністю)
Рік заснування	1996
Основний вид діяльності	Виробництво кондитерських виробів (шоколад, цукерки, печиво, вафлі, торти)
Ринок збуту	Внутрішній ринок України, країни Європи та СНД
Цільова аудиторія	Масові споживачі, роздрібні мережі, гуртові покупці
Обсяги виробництва	Понад 200 000 тонн продукції на рік
Стратегія розвитку	Модернізація виробництва, впровадження інновацій, розширення ринків збуту
Конкурентні переваги	Висока якість продукції, впізнаваний бренд, широка дистрибуція, сучасні технології
Соціальна відповідальність	Благодійні та екологічні ініціативи

2.2. Аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства

Виробничо-господарська діяльність ТОВ «Рошен» охоплює систему взаємопов'язаних процесів, спрямованих на виготовлення якісної кондитерської продукції, підтримання стабільної роботи підприємства та забезпечення його конкурентних позицій на ринку.

Сучасні умови господарювання вимагають від компанії гнучкості, технологічного оновлення та раціонального використання ресурсів, що й визначає стратегічний підхід «Рошен» до організації виробництва. Виробнича інфраструктура підприємства складається з низки сучасних цехів

і технологічних ліній, які працюють за принципами автоматизації та високої точності виконання операцій. Завдяки впровадженню автоматизованих систем контролю якості виробництво солодошів здійснюється зі зменшеною участю ручної праці, що забезпечує однакові характеристики продукції, мінімізує технологічні відхилення та оптимізує витрати на персонал.

Рівень технічної оснащеності підприємства відповідає міжнародним стандартам, що створює передумови для виробництва конкурентоспроможної продукції[14].

Усі виробничі ділянки підприємства працюють на основі суворого контролю якості сировини. «Рошен» співпрацює з надійними постачальниками, а кожен інгредієнт проходить перевірку згідно з сертифікаційними вимогами HACCP та ISO. Такий підхід дозволяє підтримувати стабільні смакові характеристики продукції й забезпечувати високий рівень безпечності готових виробів. Особлива увага приділяється дотриманню санітарно-гігієнічних норм на всіх етапах виробничого процесу.

Асортимент продукції підприємства є надзвичайно різноманітним і охоплює популярні категорії кондитерських виробів: шоколадні плитки, цукерки, карамель, вафлі, печиво, торти та інші солодоші. Розмаїття лінійок дає змогу компанії орієнтуватися на різні групи споживачів та швидко реагувати на зміни інтересів ринку. Постійна поява нових видів продукції підтримує високий рівень продажів і сприяє зміцненню бренду.

Не менш важливою сферою діяльності є логістика. Підприємство використовує розгалужену систему складів, автопарку та партнерських логістичних компаній, що забезпечує ефективне переміщення товарів у межах країни та на міжнародні ринки. Сучасні методи управління складськими запасами й транспортними потоками дозволяють скорочувати витрати на логістику та зменшувати час доставки.

Кадрова політика компанії ґрунтується на залученні компетентних фахівців та створенні умов для їхнього професійного зростання. Працівники виробничих дільниць регулярно проходять навчання, стажування та

атестації. Мотиваційна система включає премії, доплати, соціальні програми та можливості підвищення кваліфікації, що сприяє формуванню стабільного кадрового ядра та підвищенню продуктивності праці.

Інноваційний розвиток є важливою складовою успіху ТОВ «Рошен». Підприємство активно впроваджує нові технології, модернізує обладнання та використовує сучасні програми для управління виробничими показниками й ресурсами. Цифровізація бізнес-процесів, зокрема облік складу та логістичних операцій, підвищує точність управлінських рішень і зменшує ймовірність помилок.

У маркетинговій діяльності компанія робить ставку на дослідження споживчих уподобань, системний моніторинг ринку й активну рекламну політику. Бренд «Рошен» займає одну з ключових позицій на українському ринку завдяки ефективним маркетинговим кампаніям і зваженому формуванню цінової політики. А також розгалужена система продажу продукції сприяє великому обсягу продажів товару.

З економічної точки зору виробничо-господарська діяльність підприємства спрямована на забезпечення фінансової стійкості та рентабельності. Контроль витрат, оптимізація виробничих ресурсів, удосконалення технологічних процесів і ретельний аналіз економічних показників дозволяють компанії підтримувати високий рівень прибутковості та інвестувати кошти в оновлення виробничої бази[14].

У цілому ТОВ «Рошен» демонструє високий рівень організації виробництва, ефективне управління ресурсами та орієнтацію на якість. Синергія технологічної модернізації, професійного персоналу, логістичної ефективності та продуманої маркетингової стратегії забезпечує підприємству стабільний розвиток і міцні конкурентні позиції на ринку кондитерських виробів.

2. 3. Фінансовий стан підприємства (дохід, витрати, прибуток, рентабельність)

Фінансовий стан підприємства є відображенням його здатності стабільно функціонувати, розвиватися й підтримувати конкурентоспроможність у мінливому ринковому середовищі[2].

Для корпорації «Рошен» системний аналіз фінансових показників має особливе значення, оскільки кондитерська галузь вимагає значних інвестицій у сировину, виробниче обладнання та технологічні модернізації. Саме тому характеристика доходів, витрат, прибутковості та рентабельності дає змогу глибше оцінити економічні можливості компанії й визначити її перспективи.

Доходи корпорації формуються переважно за рахунок реалізації широкого асортименту кондитерської продукції як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках. Розвинена експортна діяльність дозволяє підприємству компенсувати можливі коливання попиту всередині країни та забезпечує стабільний приплив валютних надходжень. Зростання виручки відбувається завдяки постійному оновленню асортименту, впровадженню сучасних рецептур, високій якості продукції та інноваційному підходу до виробничих і маркетингових процесів.

Значний вплив на збільшення доходів має модернізація виробничих потужностей, що дає можливість підприємству нарощувати обсяги виробництва й утримувати конкурентні позиції на світовому ринку. Витрати компанії є багатокомпонентними й включають закупівлю сировини, оплату праці, витрати на енергоносії, логістику, технічне обслуговування обладнання та інші операційні потреби.

Оскільки частина сировини імпортується, валютні коливання можуть збільшувати собівартість продукції. Проте «Рошен» активно впроваджує енергоощадні технології, автоматизує виробничі процеси та оптимізує логістичні маршрути, що дозволяє ефективно зменшувати витратну частину та підвищувати економічну результативність.

Контроль витрат є одним із ключових інструментів забезпечення конкурентоспроможних цін і стабільності фінансових результатів. Прибуток підприємства є узагальненим показником його економічної успішності.

Протягом останніх років корпорація демонструє стійку позитивну динаміку прибутковості завдяки поєднанню високого попиту, масштабності виробництва та ефективної стратегії розвитку. Отримані фінансові результати спрямовуються на модернізацію виробничих комплексів, розроблення нових продуктів, розширення дистриб'юторської мережі та впровадження технологічних інновацій. Реінвестування прибутку забезпечує підприємству довгострокову перспективу зростання та зміцнення ринкових позицій як в Україні, так і за кордоном.

Рентабельність, як комплексний показник фінансової ефективності, дозволяє оцінити, наскільки вигідною є діяльність підприємства з огляду на співвідношення витрат, доходів і залучених активів. Рівень рентабельності продукції у «Рошен» залишається достатньо високим завдяки масштабному виробництву, використанню сучасного обладнання й оптимізації технологічних процесів. Рентабельність продажів підтверджує здатність підприємства отримувати значну частку прибутку з кожної одиниці реалізованої продукції, що свідчить про ефективність цінової політики та збутової системи[7].

Показник рентабельності активів демонструє результативність використання матеріальних і фінансових ресурсів, а систематичне оновлення виробничої бази сприяє підвищенню продуктивності праці та зниженню експлуатаційних витрат.

Узагальнюючи аналіз, можна стверджувати, що корпорація «Рошен» перебуває у стабільному та економічно стійкому фінансовому стані. Підприємство демонструє високу здатність до адаптації, ефективно використовує власні ресурси та посідає провідні позиції на ринку.

Оптимальна структура доходів і витрат, зростання прибутковості та значний рівень рентабельності свідчать про те, що компанія успішно реалізує

свій виробничий потенціал і має всі передумови для подальшого розвитку. Завдяки поєднанню інноваційного підходу, сучасних технологій та ефективного менеджменту «Рошен» утримує статус одного з найпотужніших кондитерських виробників України та Європи.

2. 4. Оцінка конкурентоспроможності та позиції підприємства на ринку

Оцінка конкурентоспроможності підприємства й визначення його позиції на ринку дозволяє глибоко проаналізувати, наскільки ефективно компанія функціонує в умовах жорсткої конкуренції, які переваги має над іншими учасниками ринку та які можливості відкриваються перед нею у майбутньому[6].

Для корпорації «Рошен» такий аналіз є особливо важливим, оскільки компанія працює у висококонкурентній галузі, де зміна смаків споживачів, поява нових виробників, розвиток технологій та коливання економічної ситуації можуть суттєво впливати на ринкові результати. У цих умовах надзвичайно важливою є здатність не лише утримувати свої позиції, а й посилювати їх завдяки раціональному управлінню, інноваціям і стратегічному розвитку[3].

На українському ринку «Рошен» впевнено займає позицію одного з ключових виробників кондитерської продукції. Компанія зуміла створити міцну репутацію, засновану на стабільно високій якості продукції, широкому асортименті та доступності для споживачів різних вікових і соціальних груп. Потужна виробнича база та сучасні технологічні рішення забезпечують ефективність роботи підприємства та дозволяють задовольняти високий попит. Саме завдяки цьому «Рошен» зберігає лідерство у багатьох товарних групах, включаючи шоколадну продукцію, карамель, вафлі, печиво та інші види солодошів.

Сильним конкурентним фактором є виробнича модернізація. Постійне оновлення обладнання, автоматизація процесів та впровадження новітніх технологій сприяють зниженню собівартості, збільшенню продуктивності та підвищенню якості продукції[14].

Підприємство вкладає значні кошти у технічне вдосконалення своїх фабрик, що дозволяє не лише зменшувати виробничі витрати, а й створювати складніші та інноваційні продукти. Саме технологічна перевага формує одну з основних конкурентних сил «Рошен», роблячи її діяльність економічно ефективною та стійкою в довгостроковій перспективі.

Розмаїття продукції компанії також суттєво впливає на рівень конкурентоспроможності. Завдяки сотням найменувань солодких виробів підприємство охоплює практично всі категорії ринку, пропонуючи продукцію для різних смакових уподобань. Важливо, що асортимент не є статичним: він постійно оновлюється відповідно до змін попиту та міжнародних тенденцій у кондитерській галузі. Це дозволяє «Рошен» не відставати від глобальних трендів і своєчасно реагувати на потреби споживачів, що формує додаткову перевагу перед конкурентами, які мають менш гнучку асортиментну політику. Значною складовою ринкової сили компанії є її активна міжнародна діяльність.

Продукція «Рошен» постачається у десятки країн, що розширює можливості продажів та зменшує залежність від внутрішнього ринку. Присутність на світовій арені сприяє підвищенню іміджу бренду, стимулює розвиток виробничих потужностей і мотивує підприємство до впровадження високих стандартів якості. Міжнародні сертифікації, яких дотримується компанія, забезпечують можливість конкурувати з провідними світовими виробниками та укріплюють її позиції у глобальному економічному просторі. Бренд «Рошен» має високу впізнаваність, що значно впливає на конкурентну силу підприємства.

Репутація стабільного виробника якісної продукції формувалася протягом багатьох років і сьогодні є одним із ключових активів компанії.

Сильний бренд підсилює довіру споживачів, забезпечує стабільний попит та сприяє успішному запуску нових товарів. Емоційна складова впізнаваності також відіграє роль, адже покупці часто орієнтуються не лише на ціну, а й на авторитетність виробника.

Важливим елементом ринкової стратегії є розвиток системи збуту. Підприємство має розгалужену мережу дистриб'юторів, що дозволяє швидко доставляти продукцію у різні регіони. Наявність фірмових магазинів створює можливість прямої взаємодії зі споживачем, формує додаткові канали доходу та укріплює бренд. Сучасні логістичні рішення дозволяють оптимізувати транспортні витрати та підвищувати ефективність продажів, що позитивно впливає на загальну конкурентоспроможність компанії[14].

Фінансова стабільність підприємства є ще одним важливим показником його конкурентної позиції. Суттєві фінансові ресурси дозволяють інвестувати у вдосконалення виробничих процесів, розширення асортименту, маркетингові кампанії та вихід на нові ринки[15]. Сильна фінансова база створює основу для довгострокового розвитку та зміцнення позицій у нестабільному економічному середовищі, що допомагає «Рошен» залишатися серед найбільш успішних підприємств кондитерської галузі.

Узагальнюючи проведений аналіз, можна стверджувати, що «Рошен» займає провідні позиції на ринку завдяки поєднанню сучасних виробничих технологій, широкого асортименту, високої якості продукції, сильного бренду, ефективної системи збуту та фінансової стійкості.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Виявлені проблеми функціонування підприємства

У процесі діяльності будь-яке підприємство стикається з низкою проблем, які впливають на його ефективність, стабільність та можливість розвитку. Ці труднощі можуть бути як внутрішнього, так і зовнішнього характеру, а їх своєчасне виявлення та усунення є необхідною умовою для забезпечення конкурентоспроможності на ринку. Аналіз проблем функціонування підприємства дозволяє глибше зрозуміти причини зниження результативності, визначити слабкі місця в організаційній структурі, системі управління чи фінансовій політиці та розробити відповідні заходи для покращення ситуації[11].

Основні проблеми функціонування підприємств в Україні включають: економічну нестабільність (низька купівельна спроможність населення, інфляція, фінансові труднощі) та військові виклики (руйнування інфраструктури, логістичні проблеми, мобілізація працівників), а також негативний вплив регуляторного середовища (корупція, надмірне втручання держави, рейдерство) і проблеми з кадрами (нестача кваліфікованих фахівців та недосконалість системи їх підготовки).

Основні проблеми функціонування підприємства можна розділити на економічні, соціальні, правові та екологічні. До економічних належать проблеми забезпечення прибутковості та конкурентоспроможності, а також задоволення потреб ринку. Соціальні проблеми пов'язані з формуванням колективу та покращенням умов праці, тоді як екологічні — з модернізацією технологій та зменшенням шкідливого впливу на довкілля. Додатково, правові проблеми можуть виникати через недотримання законодавства чи зміни в ньому.

Приклади проблем підприємства ми можемо побачити в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1.

Проблеми функціонування підприємства

№	Категорія проблем	Приклади проблем
1	Економічні	- Низька прибутковість та рентабельність - Недостатня конкурентоспроможність на ринку - Проблеми з фінансуванням та залученням інвестицій - Неефективне управління ресурсами - Залежність від постачальників та споживачів
2	Соціальні	- Висока плинність кадрів - Недостатня мотивація працівників - Конфлікти в колективі - Недостатній рівень кваліфікації персоналу - Проблеми з безпекою та умовами праці
3	Правові	- Недосконалість законодавчої бази - Складність правових процедур - Недотримання податкового та трудового законодавства - Недостатній рівень правової захищеності бізнесу
4	Екологічні	- Шкідливий вплив виробничої діяльності на довкілля - Недостатнє використання екологічно чистих технологій - Проблеми з утилізацією відходів - Невиконання екологічних нормативів
5	Технологічні	- Застаріле обладнання та технології - Низький рівень впровадження інновацій - Відсутність кваліфікованих кадрів для роботи з новими технологіями - Проблеми з ремонтом та обслуговуванням обладнання
6	Управлінські	- Неефективна організаційна структура - Брак чіткої стратегії розвитку - Недосконалі системи контролю та моніторингу - Брак кваліфікованих управлінських кадрів

Однією з найпоширеніших проблем, з якою стикаються підприємства, є нестача фінансових ресурсів. Обмежені можливості для фінансування поточних витрат, інвестиційних проєктів або оновлення основних фондів призводять до зниження темпів розвитку. Нестача обігових коштів ускладнює виконання зобов'язань перед постачальниками, банками та працівниками, що створює ризики для стабільності діяльності.

Часто фінансові труднощі виникають через неефективне управління грошовими потоками, надмірну заборгованість, зростання витрат або невдалу цінову політику.

Ще однією актуальною проблемою є зниження рівня рентабельності. У сучасних ринкових умовах підприємства змушені постійно адаптуватися до зміни попиту, підвищення вартості енергоносіїв, сировини та транспортних послуг. Висока собівартість продукції без відповідного зростання обсягів реалізації призводить до скорочення прибутковості. Низький рівень рентабельності, у свою чергу, зменшує інвестиційну привабливість підприємства, ускладнює оновлення матеріально-технічної бази та знижує його здатність до розширення виробництва.

Суттєвий вплив на результати діяльності мають проблеми, пов'язані з організацією виробничого процесу. Застаріле обладнання, недостатній рівень автоматизації, технологічна відсталість і низька продуктивність праці призводять до збільшення витрат та зниження якості продукції. Відсутність інноваційного розвитку обмежує можливості підприємства для підвищення конкурентоспроможності, а також робить його залежним від зовнішніх факторів[11].

Низький рівень модернізації виробництва часто пояснюється браком фінансів або відсутністю чіткої інноваційної стратегії. Не менш важливою є проблема управління персоналом. На багатьох підприємствах спостерігається недостатня кваліфікація працівників, плинність кадрів, низька мотивація до праці та відсутність системи стимулювання. Недосконала кадрова політика призводить до втрати досвідчених працівників, зниження дисципліни та продуктивності. Часто причиною є не лише рівень заробітної плати, а й відсутність перспектив професійного розвитку, неефективна організація робочого процесу та слабкий корпоративний дух.

Серед організаційних проблем важливе місце займає неефективна система управління. На деяких підприємствах спостерігається надмірна централізація прийняття рішень, недостатня координація між підрозділами,

дублювання функцій або нечіткий розподіл обов'язків. Це призводить до зниження оперативності реагування на зміни ринкової ситуації, втрати часу, неузгодженості дій та виникнення внутрішніх конфліктів.

Відсутність сучасних методів менеджменту, стратегічного планування та контролю також негативно впливає на результати господарської діяльності. Серйозною проблемою для багатьох підприємств є недостатня маркетингова активність. Неефективна реклама, слабе вивчення ринку, відсутність чіткої стратегії просування продукції або орієнтації на потреби споживача призводять до втрати позицій на ринку. У результаті підприємство може втратити частину клієнтів, поступаючись конкурентам, які краще розуміють тенденції попиту. Невдале позиціонування товарів, помилки в ціноутворенні або недостатня гнучкість збутової політики негативно позначаються на обсягах реалізації та фінансових результатах.

Також значну загрозу становлять зовнішні фактори, які не залежать безпосередньо від діяльності підприємства. Це можуть бути економічна нестабільність, інфляційні процеси, коливання валютних курсів, зростання податкового навантаження, бюрократичні перепони, зміни законодавства або політичні ризики.

Нестабільність зовнішнього середовища змушує підприємства постійно коригувати стратегію розвитку, адаптуватися до нових умов та шукати резерви для підтримання стабільності. Додатковою проблемою є обмежений доступ до інвестиційних ресурсів і кредитних коштів. Високі відсоткові ставки, складні умови отримання банківських позик, нестача державної підтримки малого та середнього бізнесу зменшують можливості підприємств для фінансування інноваційних проєктів та модернізації виробництва[11]. Як наслідок, підприємство втрачає здатність швидко реагувати на технологічні зміни та оновлювати свій асортимент відповідно до ринкових тенденцій.

Проблеми функціонування підприємства часто мають комплексний характер, коли недоліки в одній сфері призводять до ускладнень у кількох інших. Наприклад, фінансові труднощі можуть зумовити скорочення

інвестицій у модернізацію виробництва, що, своєю чергою, знижує якість продукції та конкурентоспроможність. А неефективна кадрова політика може спричинити падіння продуктивності праці, збільшення витрат і зменшення прибутковості.

Таким чином, виявлення проблем функціонування підприємства є надзвичайно важливим етапом управлінського аналізу. Своєчасна діагностика дозволяє запобігти подальшому погіршенню економічного стану, підвищити ефективність використання ресурсів, стабілізувати фінансові показники та забезпечити умови для сталого розвитку.

3.2. Прогноз економічних результатів від запропонованих змін

Оцінка економічних результатів, що можуть виникнути внаслідок реалізації запропонованих змін, є ключовим елементом стратегічного планування діяльності підприємства. Вона дозволяє передбачити, як нововведення вплинуть на фінансові показники, продуктивність та загальну ефективність роботи організації.

Прогнозування результатів допомагає керівництву оцінити потенційні переваги та ризики, обґрунтувати інвестиції та визначити пріоритетні напрями розвитку. Модернізація виробничих процесів та обладнання очікувано сприятиме підвищенню продуктивності та зниженню витрат на виробництво одиниці продукції.

Оптимізація технологічних операцій, раціональне використання матеріальних ресурсів і робочого часу сприяє підвищенню маржинального доходу та рентабельності. Крім того, покращення якості продукції зменшує кількість браку та підвищує задоволеність клієнтів, що безпосередньо впливає на конкурентоспроможність підприємства[11].

Впровадження змін у сфері управління також має важливий економічний ефект. Автоматизація документообігу, вдосконалення систем

контролю та реорганізація структури підрозділів дозволяють підвищити ефективність прийняття рішень та скоротити адміністративні витрати[8].

Це зменшує ймовірність помилок у плануванні, покращує контроль над виробничими процесами і забезпечує стабільніші фінансові результати.

Маркетингові та комунікаційні зміни можуть забезпечити збільшення обсягів продажу та розширення частки ринку. Вдосконалення каналів реалізації продукції, розвиток бренду та підвищення рівня обслуговування сприяють росту попиту без значного збільшення витрат. Це дозволяє підприємству отримати додатковий дохід і зміцнити позиції на ринку, підвищуючи загальну ефективність діяльності[11].

Фінансовий прогноз свідчить про позитивний вплив запропонованих заходів на основні показники діяльності підприємства. Збільшення доходів та одночасне скорочення витрат на виробництво і управління підвищує рентабельність активів та капіталу, сприяє зростанню чистого прибутку та покращенню ліквідності[15].

Прогнозування також передбачає оцінку можливих ризиків, таких як коливання ринкових цін, зміни попиту або затримки у впровадженні змін, що дозволяє своєчасно вживати превентивні заходи. Довгострокові ефекти від впровадження змін включають формування стабільної конкурентної переваги та підвищення ефективності використання ресурсів. Хоча початкові інвестиції можуть бути значними, підприємство отримує можливість швидше адаптуватися до ринкових змін, підвищувати продуктивність і задовольняти потреби клієнтів на високому рівні. Це забезпечує не лише короткострокове підвищення фінансових результатів, але й закладає основу для стабільного розвитку та стійкого зростання прибутку в майбутньому.

Системний підхід до прогнозування дозволяє оцінити потенційні вигоди від реалізації змін у виробництві, управлінні та маркетингу[4]. Контроль за впровадженням заходів, регулярний аналіз досягнутих результатів і коригування стратегії у разі необхідності забезпечують мінімізацію ризиків і підвищують економічну ефективність діяльності

підприємства, зміцнюючи його позиції на ринку та сприяючи довгостроковому зростанню.

ВИСНОВОК

Тема дослідження «Підприємство як вид господарської діяльності: аналіз функціонування, проблем та перспектив розвитку» є надзвичайно актуальною в сучасних умовах ринкової економіки.

Підприємства відіграють ключову роль у забезпеченні економічного зростання, створенні робочих місць, впровадженні інновацій та задоволенні потреб споживачів. Постійні зміни в ринковому середовищі, коливання попиту, підвищення конкуренції та вплив зовнішніх факторів роблять необхідним проведення системного аналізу діяльності підприємств і оцінку їх конкурентоспроможності. Актуальність теми обумовлена потребою розробки ефективних стратегій управління, здатних забезпечити стабільність та розвиток підприємств у складних економічних умовах.

Метою дослідження було вивчення особливостей функціонування підприємств, аналіз їх виробничо-господарської діяльності, фінансового стану, конкурентоспроможності, а також розробка пропозицій щодо підвищення ефективності діяльності. Для досягнення цієї мети були поставлені такі завдання: охарактеризувати поняття підприємства та його економіко-правові характеристики; проаналізувати класифікацію підприємств за формами власності, розмірами та видами діяльності; оцінити правові основи функціонування підприємства в Україні; виявити основні проблеми діяльності та спрогнозувати економічні результати від запропонованих змін.

Об'єктом дослідження виступало підприємство як суб'єкт господарської діяльності в ринкових умовах, а предметом — економічні та організаційно-правові аспекти його функціонування, фінансового стану, конкурентоспроможності та розвитку.

Методологія дослідження базувалася на системному підході та включала аналіз економічної літератури, нормативно-правових документів, статистичних даних і звітності підприємств. Використовувалися методи

порівняння, узагальнення, економічного аналізу, прогнозування та SWOT-аналізу, що дозволило комплексно оцінити діяльність підприємства та визначити напрями його удосконалення.

Інформаційною базою дослідження стали нормативно-правові акти України, Закон «Про підприємства», наукові статті та підручники з економіки і менеджменту, статистичні матеріали, а також внутрішні фінансові та виробничі дані підприємств.

Структура роботи включає вступ, теоретичну частину, де розкрито сутність підприємства, його функції, класифікацію та правові засади діяльності, аналітичну частину, що містить загальну характеристику підприємства, аналіз виробничо-господарської діяльності, фінансового стану та конкурентоспроможності, а також розділ щодо виявлених проблем і прогноз економічних результатів від запропонованих змін. Завершує роботу висновок, у якому підведено підсумки дослідження та окреслено перспективи розвитку підприємства.

У результаті проведеного дослідження встановлено, що ефективне функціонування підприємства залежить від взаємопов'язаних факторів: фінансового стану, організації виробничого процесу, кадрової політики, маркетингової діяльності та інноваційної активності. Запропоновані зміни, спрямовані на модернізацію виробництва, оптимізацію управлінської структури, розвиток персоналу та маркетингових стратегій, прогнозовано забезпечать підвищення доходів, прибутку та рентабельності, зміцнять конкурентні позиції підприємства на ринку і створять передумови для стабільного розвитку у довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бланк І. А. Управління підприємством: підручник. – Київ: Ніка-Центр, 2021. – 512 с.
2. Бутинець Ф. Ф. Економічний аналіз. – Житомир: Рута, 2020. – 678 с.
3. Герасимчук В. Г. Стратегічне управління підприємством. – Київ: КНЕУ, 2019. – 432 с.
4. Даннікова Н. М. Особливості прогнозування економічних показників розвитку підприємств // Економіка та держава. – 2022. – №5. – С. 14–19.
5. Лапін Є. В. Методологія оцінювання ефективності управлінських рішень на підприємстві // Бізнес Інформ. – 2023. – №3. – С. 45–51.
6. Портер М. Конкурентна стратегія: методи аналізу галузей і конкурентів. – Київ: Основи, 2020. – 592 с.
7. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства. – Київ: Знання, 2021. – 668 с.
8. Стратегія розвитку малого та середнього підприємництва в Україні до 2027 року. – Київ: Мінекономіки, 2023.
9. Офіційний сайт Державної служби статистики України[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua>
10. Шумпетер Й. Теорія економічного розвитку. – Львів: Літопис, 2018. – 366 с.
11. Коваленко О. В. Сучасні підходи до підвищення ефективності функціонування підприємств // Економіка розвитку. – 2022. – №4. – С. 27–33.
12. Литвиненко Л. М. Прогнозування розвитку підприємств в умовах ринкової економіки. – Київ: КНЕУ, 2021. – 284 с.
13. Мочерний С. В. Економічна теорія: курс лекцій. – Київ: Академвидав, 2020. – 512 с.
14. Черненко О. І. Інноваційні методи управління та їх вплив на конкурентоспроможність підприємства // Вісник економічної науки. – 2023. – №2. – С. 39–44.

15. Порохня В. М. Стратегічний розвиток підприємств в умовах конкурентного середовища // Економічний простір. – 2023. – №7. – С. 58–64.